

ಹೆಮ್ಮೆ ಬಸವರಾಜು ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೆಕ್ಕಿತ್ತು. ಶಿವರಾತ್ರಿ ಬರಲು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವಾರಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೊಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರಲ್ಲ. ಅದರೂ ಬಸವರಾಜು ಮರ ಹಕ್ಕಿ ನಮಗೆ ಸುಮಾರು ಹೊಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು ‘ಇದು ಜಾಲಗರಿಯೇ, ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೇಳಿ’ ಎಂದು ಸಾಧ್ಯಾದಿದರು. ಅಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಜಾಲಗರಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪಾಂಡ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮೆ ಯಜಮಾನರು ಪ್ರಶಂಖಿಸಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಖಿಂಡಿತು.

ಕಂಚೀರಾಯಸ್ಸಾಮಿ ಬೆಟ್ಟೆದಿಂದ ಬಂದ ಬಿಂದಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಬಂದು ಸಾಿ ಎಷ್ಟೇ ಜೋಪಾನ ಮಾರಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಿಡಿದು ಸತ್ಯಹೇಳಿಯಿತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಕೇವಲ ಎರಡೇರಡೇ ಎಲೆಯಿಂದ ಬದುಕಿರುವ ಜಾಲಗರಿ ಸಸಿಗಳು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಯನ್ನು ನಾವು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಪ್ಪ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಿಸಲಾರೆವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿವೆ.

ಕೆಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾಲಗರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಣಿ, ಗೊಬ್ಬರದ ಉಪಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ ಹಿಡಿಸಿಲ್ಲ, ಇತರ ಮರಗಳ ಸಸಿಯೋ, ಬೀಜವೋ ಹೇಗೇ ತಂದು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯ ಘಳಪ್ಪದಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಜಾಲಗರಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನದ ನಡುವೆಯೂ ನಿಲ್ಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲ್ಲು ಪ್ರದಿಯ ಪಾಕೇಂಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದೇನೇ; ಬೆಳವಣಿಗೆ ವೇಗ ವೃಧಿಯಾಗುವುದೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಿದೆ.

ಕೆಲ್ಲು ಗುಡ್ಡಗಳು ಕ್ಷಾರಿಯಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಲಗರಿ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದರೆ ಮುದೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬೆಳಕಾದ ವಾಸ್ತವ. ಆದಿನವೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ತುಮಕೂರಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಬೆಯ ನಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಇದರ ಸಾಿ ಅವರು ಬೆಳೆಸಿರಲ್ಲ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ತುಮಕೂರಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಲಗರಿ ಮರಗಳಿವೆ. ತಜ್ಫರ ಸಮುತ್ತಿ, ಸಕಾರ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಾಲಗರಿಯ ಉಳಿವಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆದ ಹೋರಲು ಜಾಲಗರಿ ಸುಗಂಧ ಕೇವಲ ನೆನಪಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in

ಸೋಜುಗದ ‘ಸೂಜಿ ಮೇಣಸು’

ಪ್ರಪಂಚ ಗಾತ್ರದ ಈ ಸೂಜಿ ಮೇಣಿನಕಾಯಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ಎನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ಬೋಗಸೆ ತುಂಬಾ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಈ ಮೇಣಿನಕಾಯಿ ಜಿಷ್ಣಧಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.

■ ಎಂ.ಎಸ್. ಧರ್ಮೇಂದ್ರ

ಜೀರ್ಣಗೆ ಗಾತ್ರಕ್ಕಾರೆ ದೊಡ್ಡದಿಯವುದರಿಂದ ‘ಜೀರಿಗೆ ಮೇಣಸು’ ಅಂತಲೂ, ಕಾಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ತಿಂದು ಹಿಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ‘ಕಾಗೆ ಮೇಣಸು’ ಎಂದೂ ಇದು ಪರಿಚಿತ. ಇಂಗಿಷ್ಟಾನಲ್ಲಿ ‘ಬಡ್‌ಪ ಬಿಲ್ಲಿ’ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಈ ಪ್ರಯ್ಯ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಯಿದೆ.

‘ಸೂಜಿ ಮೇಣಸು’ ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಿತ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ನಮ್ಮನೇಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಗಿಡ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮೇಣಿನಕಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮನೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೂ ಹಂಡಿ ಜಿನ್ನೊ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ವರ್ಷಪೂರ್ವ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಳಬರಿ ಕಡಿಮೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಗಿಡಗಳು 4-5 ವರ್ಷ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗಿಡದಲ್ಲಿ 4 ರಿಂದ 5 ಕೆ.ಜಿ. ಕೋಯಿಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಗೆ ಹೋರಾಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಕೆಯಿಲುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕನಾಟಕದಿನದ ರಸ್ತು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಕೊಯ್ಯು ತಾಯ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರ್ಯಾತರು ವಾಣಿಕೆ ಕಾರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ಕ್ರಿ ತೆಲುಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮೇಣಸು ಹಣ್ಣುದಾಗ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಬಾನಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಗಳು ಒಂದಿಂಬಿಡಿ ಚಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿಗಿಂತ ಈತ್ತಿಕೆ ದೊಡ್ಡದೆಂಬಂತೆ ಖಾರ ಬಲು ಬುರುಕು. ಇತರೆ ಮುಣಿನ ಗಿಡಗಳಂತೆ ಹಣ್ಣುದ ಒಣ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಯ ಬೀಜದ ಬಿತ್ತನೆಯಿಂದ ಹೋಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚೆನೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬಂದುಸದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲವು.

ರೇಣು ಮತ್ತು ಕೆಣಿಮುಕ್ಕ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಾವಯವ ಉತ್ತಾಸ್ವನೆ ಬಹುದು. ಆಹಾರವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದು ಹಲವಾರು ವ್ಯೇದ್ಯಕೆಯ ಗುಣಗಳ ಆಗಾರವಾ ಹೌದು. ಅಸಿದಿಟ್, ಮಲುಬದ್ಧತೆ, ಬೊಜ್ಬು, ಜಂತುಹುಳು ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಂತೆ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ, ಪಲ್ಲ, ಕವಾಯಿ, ಚಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಣಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

